

[Freddy Madsen.]

melsen, kan indse, at man bør fjerne denne regel. Påstanden om, at man skal have forbindelse med arbejdsmarkedet: ja men mennesker, som ikke har kunnet få arbejde, har ingen mulighed for at være i forbindelse med arbejdsmarkedet. Kendsgerningen er, at det, man nu gør, er, at man henviser disse mennesker til socialkontorerne.

En af de mest kritiserede ting er spørgsmålet om den 10 km's grænse, vi har anført. Der er nogle, der har sagt, at det var dårligt gennemtænkt, nej, det er i virkeligheden overordentlig velgennemtænkt. Men også på dette område erkender vi, at det er meget vanskeligt at finde frem til nogle grænser. Det, der har været formålet for vores vedkommende, har været at forhindre, at de bestemmelser, der findes i den nuværende arbejdsløshedslovgivning, bliver udnyttet til at koste folk rundt i landet.

Så taler hr. Aage Frandsen om, at man skal sige en rimelig afstand, men hvad er en rimelig afstand? Vi kan efter vores opfattelse ikke have den slags fortolkningsbegreber i loven, og jeg synes nu ikke, at 10 km med et offentligt transportmiddel, f. eks. i Storkøbenhavn, er så forfærdelig lidt. Men det kan naturligvis diskuteres, og det er en af de ting, som vi i høj grad er villige til at diskutere.

Den påstand, som fremføres fra nogle sider om, at der jo er masser af mennesker, der har meget længere til arbejde, er da sand og rigtig, men det er jo også frivilligt. Hvis man går ind på den tankegang, at det skal være den maksimale strækning, som nogen frivilligt har accepteret, så vil det jo betyde, at man skal anerkende, at folk f. eks. skal arbejde i København, medens de bor i Sydsjælland. Det er klart, at inden for frivillighedsbegrebet kan der være disse store afstande, men der må sættes ret så snævre grænser, når det drejer sig om at tvangsansvise folk.

Der kan nævnes en række andre ting; der er jo også fremsat andre forslag her i tinget om forbedring af loven, som senere kommer til behandling. Der vil også ved den lejlighed være anledning til at komme ind på en række af de her fremførte punkter, men med hensyn til hovedpunkterne i forslaget i den situation, vi står i, er det vores opfattelse, at den ikke betydelige, men dog den velvil-

je, der på forskellige områder er kommet til udtryk, nu også må omsættes i praktisk handling til gavn for de ledige.

Hermed sluttede forhandlingen.

*Forslagets overgang til anden (sidste) behandling*  
vedtoges uden afstemning.

**Anden næstformand (Erlendsson):**

Jeg foreslår, at forslaget henvises til arbejdsmarkedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

*Første behandling af forslag til lov om ændring af reguleringsstidspunktet for arbejdsløshedsdagpenge i 1975.*

(Lovforslag nr. 74. Fremsat 13/11 74).

Lovforslaget sættes til forhandling.

**Erling Dinesen (S):**

Vi har selv foreslået, at den regulering af dagpengene, som skulle finde sted efter den gældende lov med virkning fra 1. april 1975, på grund af den meget alvorlige arbejdsløshedssituation, vi står i, blev rykket frem til 1. december, og derfor er vi naturligvis ikke helt tilfredse med et forslag gående ud på, at det først bliver fra 1. januar.

Det er klart, at det er en væsentlig bedring af situationen for 10.000 arbejdsløse, men jeg vil da gerne spørge arbejdsministeren, om der ikke er teknisk mulighed for, at man kunne rykke det frem til 1. december, som vi har foreslået, i stedet for den julegave med tilbagebetalingspligt, som man har besluttet at give til de arbejdsløse i december måned. Vi for vort vedkommende vil meget gerne være med til en hurtig behandling af forslaget. Det er klart, at vi er positivt indstillet over for det, der ligger i forslaget, men som sagt, vi har selv ønsket, at vi fik det fremmet sådan, at det virkelig kunne få betydning allerede fra 1. december, altså i julemåneden, og derfor vil jeg spørge arbejdsministeren, om han ikke me-

[Erling Dinesen.]

ner, det med lidt god vilje kan lade sig gøre at klare dette problem.

I øvrigt vil jeg gerne sige, at større forbedringer, altså ud over det, der ligger her, i arbejdsløshedsloven, i arbejdsløshedsunderstøttelsen, er påkrævet efter min opfattelse i den situation, vi står i, og vi har som bekendt fremsat et lovforslag herom.

Må jeg i øvrigt lige stikke en bemærkning ind om de ca. 160 kr., man antyder i lovforslaget at der bliver tale om. Har man fået det endelige tal, er det de 160 kr., eller er det et andet beløb?

De 90 pct.s dækning, man under de nuværende vilkår taler om, gælder jo ikke rigtig. De 132 kr., som i dag er maksimum, dækker efter de oplysninger, jeg har fået, kun 63,8 pct. af faglærte arbejderes gennemsnitsløn, og når det drejer sig om ikke-faglærte, skulle det være omkring 73,5 pct. Det er ikke noget, jeg ønsker arbejdsministeren skal gå ind på her; jeg er klar over, at det er noget, vi kan snakke videre om.

Der er et andet spørgsmål, jeg vil rejse i denne forbindelse, fordi fremrykningen af dette reguleringstidspunkt jo også rejser et kontingentproblem, på samme måde som det gjorde sidste år. Jeg ved, at arbejdsløshedskassernes samvirke har rettet en henvendelse til arbejdsministeren den 13. november, hvor man har ønsket at få klaret dette problem efter de samme principper som sidste år, nemlig at man først ændrer reguleringen med virkning fra 1. april 1975 og så indlægger i den regulering det beløb, som skulle have været betalt for de måneder, man har fremrykket.

Jeg vil gerne spørge arbejdsministeren, om han vil være villig til at gå ind for denne ordning.

Vi er altså parat til en meget hurtig, meget positiv behandling af dette forslag, og vi ville være meget tilfredse med, om det kunne lykkes at få rykket det frem.

**Bay (FP):**

Forslaget, synes fremskridtspartiet, er så vel begrundet, at jeg på de fleste af vore medlemmers vegne kan give tilsagn om en velvillig behandling.

**Brøndsted (V):**

Forslaget går ud på at flytte den forhøjel-

se, som under alle omstændigheder kommer pr. 1. april 1975, frem til at gælde fra 1. januar 1975, og der er vægtige begrundelser for at flytte dette frem. En hel del af prisstigningerne vedrører jo varmeudgifter, brændselsudgifter, olieudgifter, og disse udgifter falder i vintermånederne; derfor kan det være rimeligt at tage hensyn til prisstigningen netop i de tre egentlige vintermåneder.

For det andet er det jo sådan, at der er mange, der er kommet ud i arbejdsløshed, mange, som for så vidt ikke på nogen måde kunne have været forberedt på, at netop deres område kunne rammes af arbejdsløshed. Vi må derfor se i øjnene, at store dele af arbejdsløshedsgrupperne i denne vinter, er folk, der har fået en meget drastisk indtægtsnedsækning. De har bygget deres familieliv, de har bygget deres tilværelse op efter et andet indtjeningsniveau og disponeret efter et andet indtægtsniveau, og derfor vil det være rimeligt, at man flytter den stigning, som loven under alle omstændigheder giver dem ret til, frem.

Der vil nok være en del, der synes, at det bliver for tæt på det, der er andres indtjening, man får i arbejdsløshedsunderstøttelse, men jeg mener, man skal være klar over, at det er jo ikke den 90 pct.s dækning, man får for langt, langt den største del — for ikke at sige, at der faktisk ikke er nogen, der får den 90 pct.s dækning. Hvem kan nøjes med at disponere over omkring 60 pct. af sin indtjening, uden at det giver meget voldsomme problemer at undvære 40 pct. af indtjeningen.

Vi vil fra venstres side følge forslaget med en hurtig gang igennem udvalget og sikre, at det kan træde i kraft til den 1. januar 1975.

**Erik Hansen (RV):**

Det radikale venstre kan tiltræde lovforslaget. Den ændring, der foreslås, går ud på, at ajourføringen af arbejdsløshedsunderstøttelsen fremrykkes ca. 3 måneder i forhold til det normale. Det må vi se på under den synsvinkel, at der jo har været en voldsom ændring i lønniveauet. Når man ser, at forholdstallet fra april 1973 til april 1974 er steget fra 159 til 193, så må man sige, der er tale om en voldsom stigning, og en hurtigere ajourføring må være rimelig.

[Erik Hansen.]

Selv om man kan gennemføre ændringer, som gør, at loven virker mere rimeligt, så er det jo betænkeligt, at vi står i en situation, hvor der på finansloven er afsat 850 mill. kr. til arbejdsløshedsdagpenge, mens ministeren nu i sin fremsættelsestale kan anføre, at beløbet skønnes ikke at blive under 2.500 mill. kr. — det vil altså sige, at ministeren skønner, beløbet bliver noget større. Det kan nok give anledning til nogen tanker om, hvor vigtigt det er at få beskæftigelse sat i gang, hvor vigtigt det er at få hold på disse ting, inden de økonomisk løber alt for løbsk.

Når man nu kommer op på de satser, som lovforslaget her indebærer, har ministeren så øje for, at der er noget, der hedder minimallønnings, og hvordan har ministeren det i den aktuelle situation med dette problem, netop i dette øjeblik?

Jeg vil gerne tilsige lovforslaget en velvilg behandling i udvalget, sådan at vi hurtigt kan få det gjort til en realitet. Da vi i 1968 startede den store lovgivning, da fik vi fra arbejdsministeriet et bilag, der indeholdt en oversigt over de tilsvarende regler i de øvrige nordiske lande. Af flere grunde tror jeg der er behov for at få dette papir ajourført og få en oversigt over, hvordan disse regler nu er inden for hele det nordiske arbejdsmarked. Det er noget, vi kan få i udvalget, det er noget, som jeg tror der er behov for.

Med disse bemærkninger skal jeg på det radikale venstres vegne anbefale lovforslaget.

**Palle Simonsen (KF):**

Når vi nu for anden gang i træk står over for et forslag om fremrykning af reguleringen af arbejdsløshedssatserne, så er det vel en slags udtryk for, at der på en eller anden måde må være noget galt med den arbejdsløshedsforsikringslovgivning, som vi etablerede for få år tilbage. Jeg vil gerne omkring dette spørgsmål komme med nogle enkelte principielle betragtninger.

Den ene skal være denne, at med den re-

lativt væsentlige forøgelse af maksimumsbeløbet, som nu foreslås, fra de 132 kr. til de ca. 160 kr. pr. dag, bliver der unægtelig et problem, som også hr. Erik Hansen var inde på: forholdet til minimallønningserne. Der er noget, som er meget vanskeligt for mange mennesker i samfundet at forstå, at man kan have en timelønssats i arbejdsløshedsforsikringen, som ligger noget over minimallønsatserne; vel vidende, at man selvfølgelig kun kan få 90 pct. af den hidtidige arbejdsindkomst, så er det, ligesom der her opstår et problem. På den anden side opstår problemet, at der er nogle mennesker, som hr. Brøndsted var inde på, der til trods for denne forøgelse ikke får nogen særlig høj procentuel dækning i forhold til deres hidtidige arbejdsindkomst.

Det kan selvfølgelig ikke ske omkring dette lovforslag, men jeg tror, der er behov for, at vi snart får disse ting nærmere analyseret for ligesom at finde et system, som kan virke mere retfærdigt og også mere forståeligt for befolkningen og den enkelte, end det er tilfældet i dag.

Dermed bevæger vi os også over i spørgsmålet om skattetræk af denne arbejdsløshedsunderstøttelse. Jeg tror ikke, det fortsat kan være holdbart, at man ikke foretager et nøjagtigt skattetræk af arbejdsløshedsdagpengene, som man for eksempel gør det omkring sygedagpengene. Når vi ikke har de samme problemer omkring denne sag, så er det jo, fordi det foregår med fuldt skattetræk. Vi vil — ikke mindst med de nye satser her — komme til at opleve eksempler, og formentlig ikke så få eksempler, hvor man på grund af skattetrækket i og for sig får mere ud af at få arbejdsløshedsunderstøttelse end af at være i arbejde. Men det er jo ikke til glæde for den pågældende, for ved afslutningen af året melder problemet sig, så skal man efterbetale det, som man betalte for lidt i sin tid. Derfor mener jeg, det er utilfredsstillende både for systemet og for den enkelte.

Vi er i og for sig, som tilfældet også var sidste år, principielt imod denne fremryk-

[Palle Simonsen.]

ning af det automatiske, uden at der sker en generel ændring af arbejdsløshedsforsikringslovgivningen. Nu bygger hele denne lovgivning jo på enighed mellem arbejdsmarkedets parter, og derfor vil jeg gerne spørge arbejdsministeren, hvordan organisationerne har stillet sig til denne sag her. Det er en lovgivning, der er bygget op af organisationerne. Jeg er selvfølgelig ikke i tvivl om, at LO er tilfreds med forslaget, men jeg synes bare, det er rimeligt at få frem, når det ikke står i bemærkningerne: hvordan har holdningen egentlig været fra organisationerne som helhed over for den ændring, der er foreslået her?

Uanset vores principielt negative holdning til det, der ligger i forbindelse med fremrykningen, vil jeg sige, at den meget ulyksalige situation, vi befinder os i for øjeblikket — det store antal arbejdsløse, hvoraf mange desværre måske vil blive arbejdsløse i meget lange perioder — til gengæld bevirker, at vi i denne omgang vil se meget positivt på det konkrete lovforslag her.

**Højland (CD):**

Mit parti, centrum-demokraterne, ser med megen velvilje på det foreliggende lovforslag, og vi vil anbefale det til videre behandling og endelig vedtagelse.

Vi havde for kort tid siden i mit parti et spørgsmål fremme om at nedsætte skatte-trækket for de arbejdsledige. Det er jo sådan et forslag, der lige pludselig kan komme frem, men ved nærmere overvejelse opdager man, at det kan give visse bagslag — det har også været omtalt her — nemlig at når den ledige skal betale sin endelige skat, så står han i en restance, som skal indfries bagefter; fordi skatte-trækket af den indtægt har været for lille i forhold til det reelle skatte-træk. Derfor tror jeg, det er meget mere relevant at hjælpe de arbejdsløse ved at forhøje arbejdsløshedsunderstøttelsen, og vi ser med megen velvilje på, at den bliver fulgt op til noget, der kan være relevant i forhold til de prisstigninger og de udgifter, der nu kan være for de forskellige.

Jeg vil gerne gøre opmærksom på, at vi i PØ-udvalget har rejst et andet spørgsmål, og jeg vil gerne have lov at nævne det her: vi har bedt ministeren om at kigge velvilligt på vor idé om, at man muligvis, hvis det

teknisk er muligt, kan tilbagebetale den tvungne opsparring til de arbejdsledige og andre, der — også inden for erhvervslivet, bl. a. små næringsdrivende — kan være ramt af de hårde tider, vi har nu.

Med disse ord vil jeg gerne indstille forslaget til velvillig behandling; vi vil i alt fald gå positivt ind for det.

**Aage Frandsen (SF):**

Det forslag, som vi behandler her, kan vel betragtes som et forsøg på ligesom at dulme en del af den utilfredshed, der er hos mange, ikke mindst hos de arbejdsløse, i øjeblikket over den manglende dækning, der gives. Det, der er tale om her, er jo ikke, at man giver de arbejdsløse mere, end de skulle tilkomme. Det, man gør, er, at man fremrykker det, som de alligevel skulle have haft til april. Når man nu taler så pænt om at give en bedre dækning, og når man taler om, at det er meget rimeligt at fremrykke det nu, kunne man jo stille spørgsmålet: hvorfor ikke gøre dette permanent i stedet for at sige, at man har regulering pr. april, men så fremrykker man den en gang imellem? Hvorfor ikke gennemføre det, som nogle har foreslået, og som bl. a. vi har foreslået, nemlig kvartårlige reguleringer, eller, hvis man ikke vil acceptere det, så det, som socialdemokratiet har foreslået, halvårlige reguleringer? Hvis det virkelig er meningen, at man ønsker at ajourføre arbejdsløshedsunderstøttelsen med prisudviklingen, så må det da være rimeligt i stedet for at lave disse „en gang imellem-fremrykninger“, at man sørger for, at beløbene bliver reguleret, f.eks. hvert halve år eller hvert kvarte år.

Man taler om, at der kan være en konflikt derved, at de, der arbejder, måske ikke får så meget som dem, der får arbejdsløshedsunderstøttelse. Jeg tror, at i dette tilfælde bliver konflikten minimal, for det er jo stadig væk sådan, at loftet ligger så lavt, at nogle københavnske arbejdere nok vil støde imod det, men der er i virkeligheden ikke tale om tilnærmelsesvis fuld dækning. Det forslag, som ligger her, er jo stadig væk holdt inden for de hidtil gældende rammer. Det eneste, man altså har gjort, er at sørge for, at ajourføringen fremrykkes.

Mit spørgsmål til ministeren skal være, om ikke det vil være rimeligt at sørge for, i stedet for at vende tilbage til disse fremryk-

**[Aage Frandsen.]**

ninger, at gøre det permanent og sige: vi foretager reguleringerne oftere.

Med disse bemærkninger kan jeg sige, at vi naturligvis ikke vil stemme imod nogle forbedringer for de arbejdsløse. Her er tale om en forbedring, nemlig en forbedring fra januar til april, og den vil vi naturligvis ikke stemme imod. Det forslag, som ligger her, med alle dets mangler, kan vi derfor tilsige en velvillig og også hurtig behandling, for det drejer sig om, at det i hvert fald kan iværksættes så hurtigt som overhovedet muligt.

**Bracher (KrF):**

På samme måde som vi ved årets begyndelse fandt det rimeligt at fremrykke tidspunktet for regulering af dagpengesatsen, gør vi det også nu. Situationen har jo forværret sig adskilligt siden da, og denne fremrykning til 1. januar vil komme mange familier til gode.

Derfor vil vi være meget velvillige over for dette forslag og være med til at gennemføre det, så hurtigt som overhovedet muligt.

**Freddy Madsen (DKP):**

Det er klart, at i betragtning af det, vi netop har diskuteret omkring vort forslag, er det forslag, der her kommer fra regeringen, for os aldeles utilfredsstillende.

Jeg kan ikke undgå at bemærke, at der både under debatten om det forrige forslag og også nu igen er en mærkværdig frygt; hvis disse dagpenge bare nærmer sig noget i retning af, at de skulle give erstatning, så bliver der udtalt en voldsom frygt for, at det skal påvirke de pågældende i retning af, at de ikke er så interesserede i at arbejde. Det er jo at stille tingene fuldkommen på hovedet, for sagen er jo, at de mennesker uden deres egen vilje og uden egen skyld er kastet ud i arbejdsløsheden, og det var en rimelig handling fra samfundets side, når samfundet ikke er i stand til at holde styr på sine funktioner, så vi skal have alle disse arbejdsløse, at man så i det mindste som en simpel retfærdighed ydede dem erstatning for tabt arbejdsfortjeneste.

Også på anden måde stilles tingene jo på hovedet, idet man siger: ja men hvis vi nu giver disse forhøjede dagpenge, er der så ikke mange lavtlønnede ude omkring, der

vil synes, det er urimeligt, at de skal gå og arbejde, mens andre kan få den understøttelse? Det, man vil postulere derigennem, er, at det er understøttelserne, der er for høje. Det er muligt, at man hist og her kan skabe den slags opfattelser, men det, der er det afgørende i den forbindelse, er, at det ikke er understøttelserne, der er for høje, men det er lønningerne på lavtlønsområderne, der er for lave. Forholdet, er det, at de pågældende, som man her giver en højere understøttelse, jo ikke engang — eller i hvert fald maksimalt — når op til 90 pct. af det, der faktisk var lønnen for et langt stykke tid tilbage.

Med hensyn til virkningerne må man sige, at hvis man kunne anvise de pågældende arbejde, så indeholder loven jo rigoristiske bestemmelser om, at de pågældende er forpligtet til at tage arbejde, de bliver idømt karantæne, og deres dagpenge bliver taget fra dem, hvis de ikke tager arbejdet.

Alt dette er undskyldninger for, at man i virkeligheden ikke vil være med til at yde retfærdighed over for de ledige.

Så dårligt og så elendigt, som forslaget end er, er det klart, at vi — ud over at fastslå nogle principper i disse spørgsmål — naturligvis vil gøre, hvad vi kan for også på denne beskedne måde at være med til at hjælpe de ledige aktuelt, og det er klart, at vi vil stemme for forslaget.

Vi vil også gerne understøtte den appel, som hr. Erling Dinesen har fremført om, at man i det mindste gør det pr. 1. december. Hvis det ikke er muligt at nå igennem med det, må det i hvert fald ske pr. 1. januar.

**Mølgaard (DR):**

Der ligger ganske klare og faste aftaler, sågar på et vist tidspunkt truffet mellem regeringen og arbejdsmarkedets parter, om, hvordan reguleringen skal finde sted af arbejdsløshedsdagpenge. Det siger sig selv, at sådanne regler, sådanne instituerede, fastsatte bestemmelser om, hvornår man regulerer, dem bryder man ikke, uden at der foreligger overordentlig tungtvejende grunde.

Retsforbundets folketingsgruppe føler også, der foreligger sådanne tungtvejende grunde. I dette tilfælde ud fra en konkret vurdering af de foreliggende omstændigheder må vi, under henvisning til de bemærkninger, der er fremført fra regeringens side

[Mølgaard.]

til forsvar for dette at bryde de fastlagte regler, anbefale forslaget.

Arbejdsministeren (*Johan Philipsen*):

Må jeg først sige tak for udtalelserne fra alle partier. De lader formode med meget stor sikkerhed, at det lovforslag kan få samtlige stemmer her i tinget.

Jeg skal kort besvare et par af de stillede spørgsmål. For det første måske en kommentar til hr. Erling Dinesens bemærkninger om julegaven. Det er en misforståelse af finansministerens ændrede skattetræk, der har fået offentligheden og andre til at betragte det som en julegave; der er jo ingen gave i en ændring af et forskudsskattetræk. Det kommer jeg i øvrigt tilbage til i anden forbindelse.

Hr. Erling Dinesen spørger, om det er teknisk muligt at rykke reguleringstidspunktet frem til 1. december. Jeg må sige med 97 pct.s sandsynlighed, at det er det ikke. Også fordi jeg er ikke i stand til i øjeblikket at besvare det andet af hr. Erling Dinesens spørgsmål, om 160 kr. er det rigtige tal eller det bliver et andet. Det er stadig væk således, at vi på dette område opererer med foreløbige tal. Men jeg skal selvfølgelig over for udvalget i anledning af hr. Erling Dinesens spørgsmål besvare det første spørgsmål, om det er teknisk muligt, mere klart, ja eller nej. Chancerne for et ja er meget, meget minimale.

Det tredje spørgsmål fra socialdemokratiets ordfører drejede sig om kontingentproblemet. Det skulle ikke volde nogen vanskeligheder. Det er i øvrigt på forhånd aftalt, at dersom, hvis, såfremt, ifald folketinget ville vedtage det fremsatte lovforslag, så skulle vi kunne løse det på samme måde som sidste år.

Jeg skal i øvrigt i anledning af hr. Erik Hansens udtalelse få frem de tal, vi har fra de andre nordiske lande. De vil formodentlig vise, at de danske er relativt høje.

Der bliver spurgt fra hr. Erik Hansens side — og det blev også fulgt op af hr. Palle Simonsen med et par spørgsmål, der går på minimallønsproblemet og på skattetræksproblemet — om der er noget galt med lovgivningen. Med hensyn til om der er noget galt med lovgivningen, så er min opfattelse: nej, der er noget galt med inflations-

tempoet i Danmark. Det er inflationstempoet, der har skabt denne situation, at vi to år i træk skal benytte denne unormale fremgangsmåde at fremrykke tidspunktet. Hvis det skulle lykkes os i fællesskab at få inflationsproblemet løst på en nogenlunde hæderlig facon, så har vi også samtidig løst disse problemer.

Det er rigtigt, at vi får nogle satser, der er på højde med og i visse tilfælde over en række minimallønninger. Jeg mener ikke, det i og for sig skulle rumme et problem for den enkelte; den mulighed for urigtige og uønskede konsekvenser, jeg kan se i de kommende måneder, består simpelt hen i, at enkelte virksomheder og deres medarbejdere in solidum aftaler i fællesskab, at det ville være fornuftigt for f. eks. at nedbringe virksomhedens lidt for store lager, at de holder et stykke tid. Virksomhedsledernes forpligtelse over for de ansatte af økonomisk art er selvfølgelig lettere at løse, når dagpengene går op. Men i øvrigt er der jo mange, mange andre hensyn, der taler for at foretage denne ændring i lovgivningen.

Hvis det viser sig, at vi skal have en tilstand af betydelig arbejdsløshed i en lang periode, så er det så åbenbart uheldigt, at vi har et skattetræk i arbejdsløshedsunderstøttelsen, der er lavere end den virkelige skat, de pågældende skal betale, og det er et problem, som vi nok må vende tilbage til.

På hr. Aage Frandsens spørgsmål om ændring af lovgivningen har jeg svaret, at hvis vi får et fornuftigt inflationstempo, så er dette problem også løst.

Jeg vil gerne til sidst komme med et par kommentarer i anledning af dette lovforslag, for så vidt også vendt til personer uden for folketinget. Man har sagt til offentligheden, og man har sagt vendt imod folketing og regering: ja men lavtlønsproblemet er et problem, som skal løses af folketinget og skal løses over socialpolitikken. Det siger man meget frejdigt; men i realiteten er det jo de højt lønnedes samlede krav til samfundet om at forcere deres lønstigning i et unormalt tempo, der skaffer os lavtlønsproblemet, og det er altså dér, den egentlige adresse efter min opfattelse er, hvis vi skal løse lavtlønsproblemet. Det er dem, der sidder i de gode stillinger og har de høje lønninger, der med meget intensive krav om årlige lønstigninger skaffer os et lavtløns-

[Arbejdsministeren.]

problem, som vi år efter år har forsøgt at løse, men så går der en tre måneder, og så opdager man, at det er der stadig væk. Jeg tror altså ikke på, at det kan løses alene over en eventuel skatte- og socialpolitik. Det er forholdet imellem lønniveauerne i dette land, der er den egentlige årsag til det stadig tilbagevendende lavtlønsproblem.

Må jeg endnu en gang takke for tilsagnet om tilslutning og tilsagnet om en hurtig behandling.

**Erling Dinesen (S):**

Jeg er naturligvis tilfreds med at kunne takke arbejdsministeren, fordi han har givet tilsagn om, at kontingentproblemet løses på den fornuftige måde, det blev løst på sidste år.

Jeg beklager, at det ikke er teknisk muligt at fremrykke ikrafttrædelsen til den 1. december. Der er vel ikke meget sandsynlighed for, at de 97 pct.s sikkerhed skulle stå til at ændre; det må vi tage til efterretning.

Hermed sluttede forhandlingen.

*Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.*

**Anden næstformand (Erlendsson):**

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til arbejdsmarkedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

*Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om realkreditinstitutter. (Midlertidig udvidet adgang til realkreditbelåning).*

(Lovforslag nr. 75. Fremsat 13/11 74).

Lovforslaget sattes til forhandling.

**Svend Jakobsen (S):**

Det forslag, vi har til behandling her, indeholder jo to ting, det indeholder forslag om, at løbetiden for den særlige realkredit, altså andenprioriteten, kan forlænges fra 20 til 30 år, og det indeholder forslag om bedre

muligheder for tillægsbelåning, for belåning ved ombygninger og forbedringer af eksisterende boliger.

Vi noterer med interesse, at ministeren motiverer dette forslag ved, at det er et led i opfyldelsen af boligaftalens målsætning om et normalt aktivitetsniveau, det, som vi i boligaftalen fastlagde til ca. 40.000 boliger pr. år, samt et led i opfyldelsen af den samtidig vedtagne beskæftigelsesaftale.

Det betyder altså, at vi ud over socialdemokratiets forslag om at indsætte et offentligt lån svarende til momsbeløbet og de konservatives forslag om en rentelåneordning nu også har dette forslag.

Fælles for de tre forslag er jo, at de sigter mod at få gang i boligbyggeriet igen, så vi kan leve op til den forpligtelse, som i hvert fald boligaftalens forligspartier har i fællesskab. Jeg synes nok, det havde været nyttigt, hvis vi havde drøftet de foreliggende forslag mellem forligspartierne, men ministeren har altså valgt at fremsætte sit forslag i folketinget her. Det noterer vi os, og jeg kan meddele, at vi vil følge samme fremgangsmåde.

Jeg kan i øvrigt tilføje, at det er vor hensigt ligeledes at fremsætte forslag om principielle ændringer i realkreditloven, og jeg noterer med interesse, at det af ministerens fremsættelsestale fremgår, at han omkring 1. december vil være rustet til at gå ind i en drøftelse omkring disse ting.

Om det foreliggende forslags konkrete indhold skal jeg sige, at vi anser forslaget om forlængelse af løbetiden for særlig realkredit for at være uden væsentlig betydning i hvert fald. Vi tror ikke, man vil kunne registrere virkningen af dette forslag på igangsætningen af nybyggeriet. Det er jo ikke afdragene, der tynger udgifterne i de nye boliger i de første år, og vi sætter et spørgsmålstegn ved, om vi på grund af en akut situation skal udstrække afdragstiden på lånene med 50 pct. Det er jo trods alt ikke opsparingen i samfundet, der skaber os problemer, i hvert fald ikke en for stærk opsparing.

Den anden del af forslaget, nemlig forslaget om udvidelse af lånemuligheder i forbindelse med investeringer i den eksisterende boligmasse, har efter vor vurdering flere realiteter i sig. Vi vil under udvalgsarbejdet interessere os for, hvad den totale virkning